

Rezultati izvršenog monitoringa HCVF šuma na području Šumarije Kupres u 2014. godini (do 15.07.2014.)

LOKACIJA (Gj, odjel)	ŠTO je predmet monitoringa	KADA (datum izvršenog monitoringa)	REZULTAT (stanje)	NAPOMENA
Plazenica,(Kupres, odjel 52.)	Izvorišta (Perina česma, Studenac i drugi), erozija (posebno ispod ceste)	10.06.2014.	Izvorišta su aktivna (cijele godine).Manje klizanje i propadanje tla bez većih šteta. Erozija na Vratolomu prisutna (sipar).Šumarija vrši izgradnju pješačkih staza u ovom odjelu.	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.Često se cesta koristi za rekreaciju od strane lokalnog stanovništva.
Plazenica, (Kupres, odjel 53.)	Izvorišta (Točak),	10.06.2014.	Višak vode iz kaptiranih izvora tijekom godine istjecao (Točak).Manji odroni duž šumske ceste koju održava šumarija Kupres.03.07.2014. registrirana šumska krađa bukve duž ceste. Ulazna rampa razvaljena i odnešena od strane NN počititelja.	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.Lokalitet najviše ugrožen (šumske krađe) od strane neodgovornih pojedinaca
Kupreška vrata (Kupres, odjel 54.)	Izvorišta (Crveno vrilo i ostala vrila)	05.06.2014.	Izvori su aktivni (uglavnom cijele godine).Šumarija postavila table (HCVF šume) na kupreškim vratima. Prokresana pješačka staza od kupreških vrata do Malog Stožera (i markirana).Makadamska cesta u donjem dijelu zapuštena i djelomično odnesena djelovanjem vode.	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.
Kasimovac (Kupres, odjel 55.)	Vodotok Kasimovac	01.04.2014.	Vodostaj potoka ovisi od količine oborina. Tijekom ljetne suše nizak vodostaj, korito zapušteno (zaraslo i neuređeno).Nema negativnih utjecaja na izvor.Nisu zamjećeni novi procesi erozije.	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.Šumarija aplicirala projekt Federalnoj upravi šumarstva za indirektnu konverziju u ovom odjelu (broj:05-18/14).
Križ (Kupres, odjel 56.)	Izvorišta iznad s.Gornji Odžak	19.06.2014.	Izvori su aktivni (uglavnom cijele godine).Vodostaj potoka ovisi o količini oborina.Erozivni procesi na ski-stazama neznatni.Izvršeno sijanje trave .	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.Vrši se fotografiranje cijelog područja HCVF šuma svake godine i vrši usporedba slika.
Skok,Pločata vrila (Kupres, odjel 57.)	Izvorišta: Pločata vrila, Kraljeva, izvori iznad Begovog sela	18.06.2014.	Prisutni izvori (stalni) aktivni tijekom cijele godine. Erozija zemljišta rijetka i slaba.	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.Vrši se fotografiranje cijelog područja HCVF šuma svake godine i vrši usporedba slika.
Škrilja-Vrana (Kupres, odjel 58.)	Vodotok Kraljevac, erozija u gornjem dijelu ski-staze	20.06.2014.	Vodotok potoka Kraljevac zapušten i neuređen, zarastao travnatom vegetacijom. Stalno teče. Nema veće oscilacije vodostaja .Procesi erozije u gornjem dijelu ski-staze se nastavljaju i teško ih je zaustaviti zbog nagnutosti i neobraslosti terena.Pojavila se travnata vegetacija u krpama na dijelu ugroženom erozivnim procesima.	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.Svako samovoljno i nestručno narušavanje zemljišta (izgradnjom putova) mogući je razlog pojave erozivnih procesa
Ajdarevac-Škrilja (Kupres, odjel 59.)	Erozija iznad ela Goravci, izvorišta iznad sela Goravci		Gradsko vodocpilište Ajdarevac ograđeno i osvijetljeno. Osigurava dovoljno vode. Jaružna erozija iznad s.Goravci izražena.	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.Šumarija je aplicirala projekt Fondu za zaštitu okoliša FBiH (broj:05/3-19/14 Zaštita i očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti meliorativnim

		19.06.2014.		radovima u odjelu 59.)
Otinovci (Kupres, odjel 60.)	Izvorišta iznad s.Otinovci, erozija iznad s.Otinovci	20.06.2014.	Izvori aktivni tijekom cijele godine, vodostaj potoka ovisi o količini obirina. Jaružna erozija mjestimično uočljiva, bez većeg širenja.	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.Odjelom prolazi trasa 110KV dalekovoda Bugojno-Kupres.
Botun (Kupres, odjel 62.)	Botunska i ostala vrila	30.05.2014.	Izvorišta aktivna tijekom cijele godine i vodostaj istih ovisi o količini oborina. Erozija minimalna (uz put). Vegetacija (orlovska paprat) ima veliku ulogu u sprečavanju erozivnih procesa.	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.
Ratkovi (Kupres, odjel 43.)	Kapelica Sv. Ive, Čagino vrilo	01.06.2014.	Izvor Čagino vrilo se povremeno javlja (ovisno o količini oborina), korito potoka zapušteno i obraslo travnatom vegetacijom.Erozivni procesi minimalno izraženi i bez širenja istih.Teren zagađen minama.	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.
Ratkovi (Kupres, odjel 44.)	Stolino vrilo, izvorišta iznad šumarske kuće	01.06.2014.	Višak vode iz 3 (tri) seoske kaptaze istječe i teče prema Bilom Potoku. Stolino vrilo povremeno izvire.Nisu zamjećeni značajniji procesi erozije.Drvene procjednice na cesti ugradila šumarija Kupres.	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.Šumarija vrši radove na vanjskom uređenje okoliša oko šumarske kuće.
Suova-Plaja (Kupres,odjeli 41. i 37.)	Izvori i erozija u odjelima	08.06.2014.	Povremeni potok Suova (ponornica) teče već 10 dana.Razina vode pada i uskoro će presušiti (što je uobičajno). Procesi erozije na terenu nisu uočeni.	Obilazak se vrši tijekom cijele godine.Evidentira se pojavljivanje Suove.

Generalni rezime rezultata monitoringa (do 15.07.2014. godine):

- 1.nije bilo značajnijih promjena na predmetima monitoringa tijekom 2014. godine u odnosu na rezultate monitoringa provedenog u 2013. godini čime su HCVF šume sačuvalе svoje prirodno stanje i funkciju.
- 2.Šumarija Kupres svojim aktivnostima pridonosi unapređenju stanja na ovim područjima kroz uređenje, čišćenje, zaštitu i svakodnevnu brigu o istima, apliciranje novih projekata
- 3.Svaki lokalitet, odnosno odjel (s puno više detalja) je obrađen u Elaboratu gospodarenja HCVF površinama u Šumariji Kupres (broj:05-455/14) koji je javno dostupan na web. stranici Šumarije Kupres. Za monitoring se koristi (s više detalja) obrazac broj 4 koji se arhivira u Šumariji Kupres
- 4.monitoring će dobiti svoj smisao i značaj samo kontinuiranim nastavkom istog u dužem vremenskom periodu (najmanje sljedećih 5 godina) što je spremna uraditi Šumarija Kupres

Monitoring izvršio i podatke obradio:

Marko Mršo, dipl.ing.šum.